

HVORDAN SKAL VI BO?

OPSAMLING

HVORDAN SKAL VI BO?

OPSAMLING

Hvordan bliver København en by med plads til alle? En bæredygtig by præget af mangfoldighed, social ansvarlighed og hvor alle boligområder er sikre og trygge? Københavns Kommune arbejder på en ny boligpolitik, som skal give nye svar.

Derfor inviterede Københavns kommune alle interesserede med til at finde svarene og sætte sit præg på Københavns nye boligpolitik ved tre studieture og en offentlig høring i april og maj 2009. Denne opsamling fortæller i ord og billeder om arrangementerne.

Hvordan skal vi bo? er udviklet og gennemført af Hausenberg og MOVE for Center for Byudvikling, Københavns Kommune, forår 2009.

STUDIETURE

Studieturene har med udgangspunkt i tre konkrete steder tjent til at perspektivere de indsatsområder, som den boligpolitiske strategi skal adressere. De tre studieture har hver haft en vært med særligt kendskab til området, en ekspert med indsigt i studieturens tema samt en politiker fra Københavns Borgerrepræsentation med som gæst til at besvare spørgsmål og perspektivere oplevelserne i forhold til den førte og fremtidige politik.

De tre studieture havde temaerne:

HVORDAN UDVIKLER VI EN BÆREDYGTIG HOVEDSTAD?

- med udgangspunkt i Carlsberg

HVORDAN SKABER VI LIV I NYE BYDELE?

- med udgangspunkt i Sluseholmen

HVORDAN SKABER VI TRYKKE BOLIGOMRÅDER?

- med udgangspunkt i Tingbjerg

STUDIETUR

HVORDAN UDVIKLER VI EN BÆREDYGTIG HOVEDSTAD?

CARLSBERG TORSDAG D. 23.04.09 KL. 16-17.30

TEMA:

Bæredygtighed i forbindelse med nybyggeri, renovering og omstrukturering.
Antal deltagere: 60

På det gamle bryggeri i Valby skal 'Vores By' over den kommende årrække udvikles som en helt ny, bæredygtig bydel. Direktør Lars Holten Petersen, Carlsberg Ejendomme, viste rundt på Carlsberg og fortalte om og diskuterede projektet med Vilfred Rasmussen, geograf med speciale i klimarigtig byudvikling hos Hausenberg. Anne Vang, medlem af Københavns Borgerrepræsentation for Socialdemokraterne, deltog på turen og fortalte om kommunens visioner for at udvikle en bæredygtig by. Under turen blev mange af de bevaringsværdige bygninger og den nye bypark vist frem, og der blev fortalt om planer og perspektiver for områdets udvikling.

"VI ANSER BÆREDYGTIGHED FOR ET MUST FOR AT UDVIKLE CARLSBERG! VI ARBEJDER MED DET KLASSISKE TRE-DELTE BÆREDYGTIGHEDSBEGREB, HVOR MAN SER PÅ MILJØMÆSSIG, SOCIAL OG ØKONOMISK BÆREDYGTIGHED. VORES SATS-NING GÅR PÅ AT ARBEJDE MED MÅLSÆTNINGER, DER LIGGER LÆNGERE FREMME END GÆLDENDE LOVGIVNING. PÅ MILJØOMRÅDET HAR VI FORPLIGTET OS TIL AT ALT NYBYGGERI OPFØRES SOM LAVENERGI KLASSE I BYGGERI. SAMTIDIG ER DET VORES MÅLSÆTNING, AT DEN KOMMENDE BYDEL ER CO2-NEUTRAL, NÅR DEN ER FÆRDIG."

DIREKTØR LARS HOLTEN PETERSEN
CARLSBERG EJENDOMME

"MED HENSYN TIL SOCIAL BÆREDYGTIGHED, DER SER VI DET HER OMRÅDE KOMMER TIL AT FUNGERE SOCIALT. DET ER IKKE ET OMRÅDE DER ER FORBEHOLDT EN SPECIEL TYPE MENNESKER, MEN ET OMRÅDE DER HENVENDER SIG TIL OS ALLE SAMMEN, UANSET HVAD DET MÅ VÆRE AF HUDFARVE, RELIGION ELLER INDSTILLING TIL TILVÆRELSEN GENERELT – DET ER OGSÅ DET DER GØR LIVET SPÆNENDE, AT MAN MØDER ANDRE MENNESKER. VI VIL GERNE HAVE SÅ MEGET FORSKELLIGT SOM MULIGT HER. I VORES PERSPEKTIV LIGGER DET SPÆNDE I, HVOR TING MØDES OG SMELTER SAMMEN OG DER OPSTÅR NOGET NYT – DET ER MEGET DEN MÅDE VI TÆNKER BY PÅ"

DIREKTØR LARS HOLTEN PETERSEN
CARLSBERG EJENDOMME

"I ØJEBLIKKET SYNES JEG, CARLSBERGS ARBEJDE MED BÆREDYGTIGHED ER MEGET AMBITIØST. DE HAR SAT SIG ET MÅL OMKRING AT ALT NYBYGGERI SKAL VÆRE LAVENERGIKLASSE I, OG DET ER FOR TIDEN MEGET AMBITIØST, MEN FRA 2015 BLIVER DETTE LOVKRAV, OG SÅ LEVER DE BARE OP TIL DE ALMINDELIGE STANDARDKRAV. DER VIL JEG SÅ OPFORDRE TIL, AT MAN FRA 2015 STRAMMER KRAVENE HER PÅ CARLSBERG. SÅ MAN BLIVER VED MED AT VÆRE ET SKRIDT FORAN, FOR AT VISE AT MAN VIL NOGET MED BÆREDYGTIGHED"

GEOGRAF VILFRED RASMUSSEN
HAUSENBERG

"JEG SYNES, DET ER INTERESSANT, HVIS DER KUNNE KOMME NYBYGGERI I KØBENHAVN, SOM BLIVER MENNESKELIGT OG BEBOELIGT OG RART AT VÆRE I, PÅ BAGGRUND AF HVAD VI HAR SET HIDTIL AT NYE BOLIGOMRÅDER, DER ER DØDE, TRISTE OG VINDOMBLÆSTE OG AFSINDIGT KEDELIGE. JEG OPFATTER CARLSBERG MEGET POSITIVT"

DELTAGER PÅ STUDIETUREN

"PRINCIPPET SMULDRER, VED AT MAN IKKE HAR TÆNKT DEN BÆREDYGTIGE ADGANG MED. DET ER JO IKKE SÆRLIG PÆNT AT KOMME MED EN MEGET AMBITIØS PLAN, OG SÅ SAMTIDIG LAVE EN TRAFIKPLAN, SOM ØDELÆGGER DEN SAMME MÅLSÆTNING"

DELTAGER PÅ STUDIETUREN

STUDIETUR

HVORDAN SKABER VI LIV I NYE BYDELE?

SLUSEHOLMEN FREDAG D. 24.04.09 KL. 16-17.30

TEMAER:

Byudvikling, nye boligområder, planlægning og investering
Antal deltagere: 45

Sluseholmen er et af Københavns nyeste byområder, og Casper Thulstrup, som bor i området, viste rundt og fortalte om, hvordan det er at bo i en helt ny type bolig i et helt nyt kvarter. Sammen med antropolog Marie Stender fra Hausenberg diskuterede Casper Thulstrup muligheder og udfordringer ved livet i nye boligområder. Anne Vang, medlem af Københavns Borgerrepræsentation for Socialdemokraterne, deltog på turen og fortalte om kommunens visioner for at skabe nye spændende bydele. Under turen så vi en lang række af de nye boligbebyggelser og gårdrum og hørte om Casper Thulstrups oplevelser med at bo på en byggeplads og langsomt se området vågne til live og beboerne tage ejerskab.

"GENERELT SYNES JEG DESVÆRRE, AT MANGE AF DE NYE OMRÅDER SAVNER BYLIV. BYLIV ER ÅBENBART VILDT SVÆRT AT SKABE, PÅ DEN MÅDE VI LAYER BY I DAG. DET ER EGENTLIG PARADOKSALT, FOR SAMTIDIG MED AT DER ER KOMMET MERE OPMÆRKSOMHED PÅ SPØRGSMALET OM BYLIV, SÅ HAR MAN FAKTISK RIGTIGT SVÆRT VED AT SKABE DET"

ANTROPOLOG MARIE STENDER
HAUSENBERG

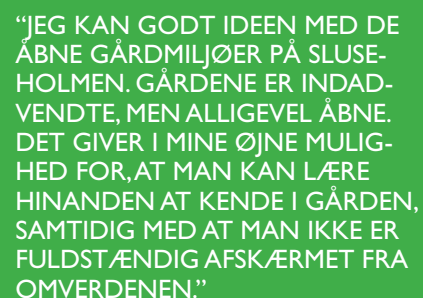
"I KØBENHAVN ER DER EN FORVENTNING OM, AT BYLIVET I NYE BYDELE SKAL FUNKERE FRA DAY ONE, MEN DET TAGER TID. FX SYNES JEG, AT KRITIKKEN AF ØRE-
STAD HAR VÆRET LIDT OVERDREVEN. DET ER NOGET HELT NYT, SÅ MAN SKAL GIVE DET TID"

DELTAGER PÅ STUDIETUREN

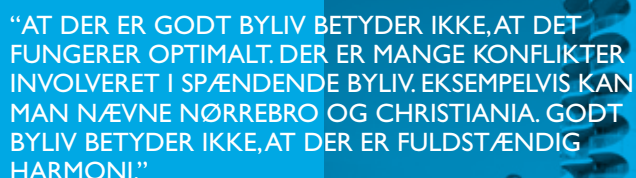
"MAN SKAL OGSÅ PASSE PÅ MED AT TRO, AT TIDEN LÆGER ALLE SÅR FOR DE NYE BYOMRÅDER. MAN KAN BLIVE BANGE FOR, AT DE KAN BLIVE TIL GHETTOER MED TIDEN. I STARTEN HAR MAN TIT NOGLE RIGTIGT FINE VISIONER, MEN HVIS DE NYE OMRÅDER FOR LOV AT STÅ ØDE OG AFFOLKEDE ALT FOR LÆNGE, SÅ KAN TIDEN NOGLE GANGE ARBEJDE IMOD VISIONERNE"

ANTROPOLOG MARIE STENDER
HAUSENBERG

"JEG KAN GODT IDEEN MED DE ÅBNE GÅRDMILJØER PÅ SLUSEHOLMEN. GÅRDENE ER INDAVVENDTE, MEN ALLIGEVEL ÅBNE. DET GIVER I MINE ØJNE MULIGHED FOR, AT MAN KAN LÆRE HINANDEN AT KENDE I GÅRDEN, SAMTIDIG MED AT MAN IKKE ER FULDSTÆNDIG AFSKÆRMET FRA OMVERDENEN."

DELTAGER PÅ STUDIETUREN

"AT DER ER GODT BYLIV BETYDER IKKE, AT DET FUNGERER OPTIMALT. DER ER MANGE KONFLIKTER INVOLVERET I SPÆNDENDE BYLIV. EKSEMPELVIS KAN MAN NÆVNE NØRREBRO OG CHRISTIANIA. GODT BYLIV BETYDER IKKE, AT DER ER FULDSTÆNDIG HARMONI."

DELTAGER PÅ STUDIETUREN

HVORDAN SKABER VI TRYKKE BOLIG- OMRÅDER?

TINGBJERG MANDAG D. 27.04.09 KL. 17-18.30

TEMAER:

Boligsocialt arbejde, tryghed, integration og borgerinitiativer.

Antal deltagere: 40

Tingbjerg er et kvarter med stor mangfoldighed og et sted, hvor der bliver gjort en stor indsats for at skabe positiv integration, og hvor beboerne selv er engageret i det sociale arbejde. Jesper Christensen, medlem af Københavns Borgerrepræsentation for Socialdemokraterne og mangeårig beboer i Tingbjerg viste rundt sammen med etnolog Søren Møller Christensen og diskuterede udfordringerne ved at skabe tryghed i blandede boligområder. Under turen så vi blandt andet Ruten, hvor der arbejdes med trafikproblemer og pladser, der er tomme om aftenen og derved skaber utryghed. Ud over at få et generelt indtryk af området var vi inde at se en af de sammenlagte og nyrenoverede lejligheder i området.

Nogle af de centrale spørgsmål, der blev diskuteret var: Hvordan skaber vi byområder, der opleves som trygge? Hvordan balancerer vi ønsket om umiddelbar tryghed med behovet for, at det offentlige rum er stedet, hvor vi møder den fremmede og lærer, at man kan være fulgyldige borgere i vores samfund, men alligevel leve på markant andre måder end en selv?

"NÅR MAN KOMMER UDEFRA, ER MAN EGENTLIG MEST UTRYG VED OMRÅDET, FØR MAN ANKOMMER. FORDI MAN HAR HØRT SÅ MEGET OM DET. NÅR MAN FØRST ER I OMRÅDET, ER DET ET MEGET ARKITEKTONISK FLOT OMRÅDE. OMRÅDET ER OGSÅ SAT I STAND, SÅ MAN KAN SE, AT DER ER NOGLE, DER HAR TAGET HÅND OM DET. SÅ MAN ER EGENTLIG FORUNDRET, NÅR MAN KOMMER DERUD, FOR DER ER MEGET PÆNERE OG TRYGGERE, END MAN TROEDE"

ETNOLOG SØREN MØLLER
CHRISTENSEN, HAUSENBERG

"MAN KAN SIKRE SIG, AT DE RUM HVOR FOLK FÆRDES, ER RUM, HVOR DER LIGGER BOLIGER NED TIL, ELLER AT DER PÅ ANDEN MÅDE ER EN TILSTEDEVÆRELSE. TILSTEDEVÆRELSEN AF MANGE MENNESKER GØR RUM TRYGGE"

ETNOLOG SØREN MØLLER
CHRISTENSEN, HAUSENBERG

"DET ER VIGTIGT, AT DE GRØNNE OMRÅDER HAR EN KARAKTER, SÅ FOLK HAR LYST TIL AT OPHOLDE SIG DERNEDE. SÅ DER OPSTÅR EN STEMNING, DER GØR, AT FOLK HAR TILLID TIL HINANDEN. MANGEL PÅ TRYGHED HÆNGER OFTE SAMMEN MED MANGEL PÅ TILLID TIL FOLK. HVIS MAN HAR SVÆRT VED AT SPEJLE SIG I DE ANDRE, SÅ BLIVER MAN TYPISK UTRYG, FORDI MAN IKKE FORSTÅR DEN SITUATION, DE ER I. SÅ DEN FORSTÅELSE ER MEGET VIGTIG"

DELTAGER PÅ STUDIETUREN

"JEG VAR INDEN I TVIVL OM, OM JEG VILLE TAGE HERUD EN AFTEN OG TAGE RUNDT. MAN BURDE NÆSTEN TVINGE ALLE FOLK TIL AT TAGE TIL TINGBJERG PÅ SÅDAN EN RUNDTUR. BARE FOR AT HAVE DEN HER OPLEVELSE AF AT HER KUNNE MAN NOK GODT GÅ EN AFTENTUR ELLER CYKLE IGENNEM. SÅ MAN KAN FÅ MODIFICERET SIN OPFATTELSE AF, HVAD TINGBJERG ER."

DELTAGER PÅ STUDIETUREN

"DET ER VIGTIGT AT ARBEJDE MED ET OMRÅDES IMAGE, OG FÅ TRUKKET DE POSITIVE HISTORIER IND. DET, AT FX OTTE UD AF TI ER GLADE FOR AT BO I TINGBJERG, SKAL PÅ EN ELLER ANDEN MÅDE KOMMUNIKERES"

ETNOLOG SØREN MØLLER
CHRISTENSEN, HAUSENBERG

HØRING OG DEBAT

Tirsdag den 5. maj 2009 var Københavns Kommune vært for en offentlig høring og debat i Mogens Dahls Koncertsal på Islands Brygge med over 100 deltagere.

Debatpanel:

BIRGITTE MAZANTI

Centerchef, Boligsocialt Udviklingscenter

KENT MARTINUSSEN

Administrerende direktør, Dansk Arkitektur Center

LARS OLSEN

Journalist og debattør

JENS THOMAS ARNFRED

Arkitekt og partner, Tegnestuen Vandkunsten

PALLE ADAMSEN

Formand, Boligselskabernes Landsforening

CHRISTIAN LENTZ

Projektudviklingsdirektør, Sjælsø Gruppen

Ekspert:

MALENE FREUDENDAL-PEDERSEN

Vidensanalytiker, Dansk Arkitektur Center

JOHN ANDERSEN

Professor, Roskilde Universitet

HELLE NØRGAARD

Seniorforsker, Statens Byggeforskningsinstitut

PROGRAM

14.30 VELKOMMEN

14.40 INTRODUKTION

Anne Vang (S), medlem af Borgerrepræsentationen og Teknik- og Miljøudvalget, byder velkommen og orienterer om Københavns Kommunes arbejde med den boligpolitiske strategi. Efterfølgende introduceres eftermiddagens program af Katinka Hauxner fra Hausenberg og Jesper Nørgaard Pagh fra MOVE, som i fællesskab vil moderere debatten.

15.00 HVORDAN SKABER VI EN BÆREDYGTIGE BY?

Malene Freudendal-Pedersen, cand.techn.soc., ph.d. og videnanalytiker i Dansk Arkitektur Center, belyser med 5 slides på 5 minutter spørgsmålet 'hvordan skaber vi en bæredygtig by?'. Herefter vil der være paneldebat og mulighed for at stille spørgsmål fra salen.

15.30 HVORDAN SKABER VI EN MANGFOLDIG BY?

John Andersen, mag.scient.soc., ph.d. og professor, Roskilde Universitet, belyser med 5 slides på 5 minutter spørgsmålet 'hvordan skaber vi en mangfoldig by?'. Herefter vil der være paneldebat og mulighed for at stille spørgsmål fra salen.

16.00 PAUSE

16.15 HVORDAN SKABER VI EN TRYK BY?

Helle Nørgaard, cand.scient., ph.d. og seniorforsker, Statens Byggeforskningsinstitut, Aalborg Universitet, belyser med 5 slides på 5 minutter spørgsmålet 'hvordan skaber vi en tryk by?'. Herefter vil der være paneldebat og mulighed for at stille spørgsmål fra salen.

16.45 AFSLUTTENDE DEBAT

Opsamling på dagens emner og mulighed for at stille spørgsmål fra salen.

17.00 TAK FOR I DAG

Klaus Bondam (R), medlem af Borgerrepræsentationen og Teknik- og miljøborgmester, runder debatten af, samler op på dagens vigtigste pointer og byder på en forfriskning.

HVORDAN SKABER VI EN BÆREDYGTIG BY?

Første del af debatten handlede om, hvordan vi skaber en bæredygtig by. Til at sætte gang i debatten og belyse dette tema var Malene Freudendal-Pedersen, videnanalytiker i Dansk Arkitektur Center, inviteret til at holde et kort oplæg. Malene Freudendal-Pedersen drøftede begrebet bæredygtighed og understregede, at vi tilhører et netværk af gensidigheder, vi ikke kan undslippe. Vi er nødt til at sætte barren højt, hvis vi vil opnå bæredygtige resultater, og det handler ifølge Malene Freudendal-Pedersen om ”de mulige umuligheder.”

Panelet diskuterede, hvordan miljømæssig og økonomisk bæredygtighed i forbindelse med nye boliger kan gå hånd-i-hånd. Problemet er at de store investeringer ligger hos bygherren, hvor-

imod de langsigtede besparelser kommer beboerne til gode. Spørgsmålet er blandt andet, hvordan man kan synliggøre fordelene ved langsigtede besparelser for boligkøbere, så de er villige til at betale for dem.

Det blev drøftet, hvem der skal være foregangsmænd for bæredygtigt byggeri. Skal det være de private boligejere og private investorer, eller kan og skal det almene byggeri udfylde denne rolle? Den almene sektor kan umiddelbart tage langsigtede hensyn, men det kan være svært at få beboeropbakning til dyre og langsigtede løsninger. Samtidig blev der stillet spørgsmål ved det rimelige i, at det er de svageste, der skal betale for at gå foran.

"SPØRGSMÅLET ER, HVORDAN VI GØR DET EKSISTERENDE BYGGERI BÆREDYGTIGT. DER HAR VI NOGET AT HENTE. DET SKAL GØRES POLITISK INTERESSANT!"
Adm. direktør Kent Martinussen, DAC

"AT VÆRE MILJØMÆSSIGE FOREGANGSMÆND, HAR VI SIMPELT HEN IKKE KRONERNE TIL. VILJEN ER TIL STEDE, MEN MULIGHEDERNE BEGRÆNSEDE!"
Formand Palle Adamsen, BL

"HVIS DU STILLER KRAV TIL BÆREDYGTIGHED I FORHOLD TIL NYBYGGERI, SÅ ER DER BETYDELIG RISIKO FOR AT BOLIGERNE BLIVER DYRERE, HVILKET ALT ANDET LIGE MEDFØRER, AT DER ER FÆRRE DER HAR RÅD TIL AT BO I DE NYOPFØRTE BOLIGER. DET AN I SIDSTE ENDE MEDFØRE MINDRE MANGFOLDIGHED."
Projektudviklingsdirektør Christian Lentz, Sjælsø Gruppen

"VI SKAL ØVE OS I AT KLARE OS MED MINDRE!"
Arkitekt Jens Thomas Arnfred, Tegnestuen Vandkunsten

HVORDAN SKABER VI EN MANGFOLDIG BY?

Anden del af debatten handlede om, hvordan vi skaber en mangfoldig by. Til at sætte gang i debatten gav John Andersen, professor ved Roskilde Universitet, en kort introduktion til emnet. John Andersen diskuterede begrebet mangfoldighed og pegede på, at begrebet bliver brugt på to måder. På denne side har man diskussionen af bystrategier, hvor mangfoldighed er en kulturel og innovationsmæssig ressource. På den anden side har man mangfoldighed som et problem i form af fravær af social sammenhængskraft, fælles normer og spilleregler og eksistensen af parallelsamfund. John Andersen understregede behovet for at overkomme denne modsætning. På det boligpolitiske område pegede John Andersen konkret på behovet for, at kommunen tager teten, og at den almene sektor får langt større frihed. Han foreslog eksempelvis boligsociale partnerskaber med de alternative boligmiljøer og andelsforeninger og kulturel boliganvisning for at få de kreative ud i ghettoerne, mens de studerer.

Panelet diskuterede, hvad der sker, hvis vi ikke sikrer sociale mangfoldighed i byen. Hvad betyder det for det enkelte boligområde, byen og samfundet generelt? Der blev stillet spørgsmål ved, hvad der egentlig ligger i mangfoldighed, hvilken form for mangfoldighed, vi drømmer om, og det blev foreslået, at tale om social rummelighed i stedet. Mange undersøgelser viser, at de fleste af os helst vil bo sammen med dem, vi ligner. Men samtidig vil vi som samfund ikke acceptere ghetto-områder af økonomisk og socialt ressourcetsvage mennesker, der ikke taler dansk, er uden for arbejdsmarkedet osv. Det blev understreget, at boligpolitikken kun er en af flere relevante politikker, men samtidig er det vigtigt, at boligpolitikken rolle anerkendes. I forlængelse heraf blev den boligsociale indsats diskuteret. Der er aktuelt et stort fokus på, hvad der virker og hvad der ikke virker. Her blev behovet for et fokus på børn og unge fremhævet.

”DET ER VIGTIGT, AT KØBENHAVNS KOMMUNE SPØRGER SIG SELV, HVAD FORMÅLET MED MANGFOLDIGHEDEN ER? MANGFOLDIGHED FOR HVEM OG HVOR? MAN SKAL VÆRE OPMÆRKSOM PÅ, AT DER IKKE NØDVENDIGVIS SKABES KONTAKT MELLEM MENNESKER, BLOT FORDI BOLIGOMRÅDER GØRES BLANDEDE. MÅSKE SKAL VI I STEDET FOR MANGFOLDIGHED SNAKKE OM SOCIAL RUMMELIGHED.”

Centerchef Birgitte Mazanti, Boligsocialt Uc.

”HVIS MAN VIL FREMME UDDANNELSE OG DEN BRYDE DEN NEGATIVE SOCIALE ARV, SÅ ER ET BLANDET BYLIV RIGTIG VIGTIG.”

Journalist Lars Olsen

”MAN HAR JO GENNEM DEN AKTUELLE BOLIGPOLITIK UNDERGRAVET MANGFOLDIGHEDEN – AT RIG OG FATTIG KAN BO SAMMEN.”

Deltager ved høringen

”VI KALDER DET MANGFOLDIGHED. MEN DET BETYDER BARE, AT I, DER ER ANDERLEDES SKAL VÆRE LIGE SOM OS - SÅ VIL VI GERNE VÆRE SAMMEN MED JER..”

Adm dir Kent Martinussen, DAC

”BOLIGPOLITIKKEN PÅVIRKER MANGE ANDRE SIDER AF SAMFUNDETS SOCIALE UDVIKLING. EN BLANDET BY KAN GØRE SOCIALE SPÆNDINGER MINDRE, MEN DET SKAL SPILLE SAMMEN MED FOR EKSEMPEL SOCIALPOLITIK, SKOLEPOLITIK OSV.”

Journalist Lars Olsen

”GIV MULIGHED FOR, AT EJERBOLIGER KAN OPKØBES OG GØRES TIL ALMENE BOLIGER. JEG SYNES, TANKEN SKAL TÆNKES.”

Prof John Andersen, RUC

HVORDAN SKABER VI EN TRYK BY?

Tredje del af debatten handlede om, hvordan vi skaber en tryk by. Seniorforsker ved Statens Byggeforskningsinstitut, Aalborg Universitet, Helle Nørgaard indledte med et oplæg om trykke byer. Helle Nørgaard har været med til at skrive rapporten ”Byrum for alle – undersøgelse af otte forskellige byrum i fire byer: København, Odense, Århus og Aalborg”. Helle Nørgaard pegede på, at det der skaber utrykhed er kriminalitet og tegn på kriminalitet, mørke, øde og mennesketomme områder, tætte, lukkede rum med få udgange, manglende eller dårlig belysning, manglende vedligeholdelse f.eks. affald der ligger og flyder, ødelagte bænke, smadrede ruder, hærværk og graffiti og store grupper af mennesker. Funktionsblanding skaber ofte trykhed, men giver til gengæld også gener, konflikter og andre typer problemer. Der er brug for forebyggende indsatser, vedligeholdelse, trykke ruter gennem byen og bedre belysning.

Helle Nørgaard pegede på, at der ofte kan være en modsætning mellem ønsket om trykhed og ønsket om mangfoldige byrum.

Panelet diskuterede, hvorvidt arkitekter kan tegne og designe trykhed, og hvilken rolle de fysiske omgivelser har for vores oplevelse af trykhed. Konkrete tiltag som belysning blev diskuteret, men samtidig blev det fra flere paneldeltagere understreget, at trykhestiltag ikke må ske på bekostning af byens sjæl. Målet er ikke en gennembelyst og kedelig by. Det blev nævnt, at i Tingbjerg er 8 ud af 10 glade for at bo i området, men de samme mennesker er kede af omverdenens dom over området, og det blev påpeget, at stigmatisering af områder også er med til at skabe oplevelsen af utrykhed. Derfor er der også brug for at arbejde med områders image og at skabe bedre kendskab til alle dele af byen, så det ukendte ikke opleves som utrykt.

"DET ER PROBLEMATISK, NÅR MAN TROR, AT ARKITEKTUREN ER SVARET PÅ PROBLEMET OM- KRING TRYGHED I DET OFFENT- LIGE RUM.."

Adm dir. Kent Martinussen, DAC

"TRYGHEDEN UDFORDRES AF IDEEN OM MANGFOLDIGE BYRUM, HVOR DER ER FOR- SKELLIG BRUG OG BRUGERE."

Forsker Helle Nørsgaard, SBi

"DER FINDES GODE BYER OG DÅRLIGE BYER, LEVENDE BYER OG DØDE BYER. MEN OPSKRIFTEN PÅ TRYGGE BYER FINDES NÆPPE. DET ER FARLIGT AT VÆRE FØDT"

Arkitekt Jens Thomas Arnfred, Vandkunsten

"BYEN KAN HURTIG BLIVE GENNEMBELYST OG TOTAL KEDELIG. SÅ ENDER DEN SOM ROLLATORKORRIDOR - OG DET ER IKKE EN RIGTIG BY."

Adm dir. Kent Martinussen, DAC

"PRESSEN HAR OGSÅ ET VIST AN- SVAR. HVIS DE KUNNE SKRUE LIDT NED FOR DE DÅRLIGE HISTORIE OG UNDLADE AT BLÆSE TING SÅDAN OP, VILLE DET MÅSKE IKKE VÆRE SÅ SLEMT."

Deltager ved høringen

"JEG VIL IKKE FINDE MIG I, AT UTRYGHED ER NOGET MEDI- ERNE HAR FUNDET PÅ, ELLER NOGET DER FOREGÅR I DE GAMLE DANSKERES HOVEDER. DET FINDES I VIRKELIGHEDEN."

Journalist Lars Olsen

"HUSK AT KENDSKAB GIVER VENSKAB."

Centerchef Birgitte Mazanti, Boligsocial Uc.

SVAR FRA DELTAGERNE

HVAD SYNES DU?

Under høringen kunne deltagerne svare på 3 centrale spørgsmål på kort lagt ud på bordene.

Se et udvalg af svarene på de næste sider.

Mindre varm luft omkring bæredygtighedsbegrebet. Præciser hvad vi mener: bæredygtigt for hvem? I forhold til hvad? Særligt når vi taler social bæredygtighed.

Mere alment boligbyggeri med rimelige huslejer, blandet beboermasse, fokus på miljø – lavenergi og sociale fællesskaber.

(Flere) træer, (flere, bredere) cykelstier, (flere) havnebåde.

Mere landbrug i København. I stedet for CO2-neutral, bør København være selvforsynende fra 2025.

Lave forbrugsregninger.

En bro over til Holmen. Flere havnebade, bedre trafikforhold ved søerne.

At der er rent vand, luft, el og varme – også om 100 år. At der er grønne oaser, og at de grønne og blå elementer er tænkt ind i byen.

Større tæthed.

Formindskelse af den økonomiske ulighed.

Fleksible boliger, som kan ændres i størrelse (2-5 værelser). Det giver mulighed for at tilpasse boligen til livssituationer, der ændres og at blive i lokalområdet, hvilket giver lokalkendskab og tryghed

Hvad ønsker du dig af en bæredygtig by?

Bymæssig integration f.eks. offentlige opkøb af private boliger (og omvendt studerende, kunstnere osv. i de almene boligområder).

Mangfoldighed handler ikke kun om boliger, men også om byrum. Man kan arbejde med at sikre, at resten af byen har adgang til de nye eksklusive boligenklaver, og at der er "noget at komme efter" i ghettoerne.

At jeg bliver overrasket og udfordret, provokeret og engageret, når jeg bevæger mig rundt i byen. At der er plads til forskellighed.

Hvor blev debatten om nye boformer af? F.eks. singleboliger med fællesrum der giver nye fællesskaber.

Flere fristeder.

At udenlandske forskere og studerende har lyst til at bo i vores by.

Flere bondegårde som i Urbanplanen

Mangfoldighed betyder: En blanding af forskellighed, autencitet, modsætningsforhold, refleksion og overraskelser, udvidelse af perspektiv og horisont, oplevelser af innovativ karakter.

At der er mennesker rundt om mig, der er anderledes end mig og kan lære mig noget andet/nyt.

Gøglere og andre gadeartister er for mig at se mangfoldige

Gør folkeskolen mere attraktiv fysisk og indholdsmæssigt, så folk ikke vælger privatskoler

Hvad betyder mangfoldighed for dig?

Webersgade på Østerbro er et godt eksempel på det modsatte af dagens centrale punkter. Den er utryk i form af at være tung trafikeret, den er forurennet pga. de mange biler, og trafikken hæmmer det sociale liv og mangfoldigheden.

Tryghed udspringer fra en sikkerhed i den by, og det kvarter man bor i. Både den måde vi som borgere omgås direkte og indirekte. Tunge trafikerede gader i byområder skaber fx en utryk stemning på højde med kuglerne på Nørrebro.

Først og fremmest, at der er andre mennesker at se. De må gerne sidde oppe i deres lejligheder – bare jeg kan se lys, så jeg ved, at de er der.

Når man hilser/smiler ved møder på gaden, i skoven og byen.

Et forbud mod knallerter

Liv i byen 24-7.

At jeg kender mange af mine naboer, og vi hilser og småsnakker.

At jeg ved mine børn er i en god skole, hvor der bliver taget hånd om, at de lærer noget og har det godt.

At kunne færdes trygt på cykel og til fods, altså trafikal tryghed.

Radikal nytænkning af politiformen med øget fokus på den sociale indsats – ansæt antropologer, psykologer etc. til at få fat i de unge i stedet for strengere straffe. Gulerod i stedet for pisk!

Hvis medierne ikke blæser selv det mindste op til et stort problem.

At jeg ikke er bange for, at mine børn bliver kørt over af en bil på vej til skole.

Kendskab og interaktion med mange i lokalsamfundet.

Områder med liv på de fleste tidspunkter af dagen skaber tryghed. At man siger hej på gaden.

Tryghed opnås ved at beboerne tager ansvar – men så skal der også være plads til engagement og ansvarliggørelse.

Hvad får dig til at føle tryk?